

vpeljavo poštnih hranilnic in živo jim priporočam, da jo porabijo. J. H.

Zgodovinske stvari.

Žumberški okraj in Marijindolska občina v razmeri z deželo Kranjsko.

(Konec)

Za Marije Terezije leta 1746. priklopilo se je navedeno ozemlje Slunjskemu polku vojne krajine; toda kmalu so prepiri nastali zaradi meje med Kranjsko in Hrvatsko, kateri pa še dosedaj niso končno dognani. Obravnave gledé teh preprirov dale so uže prejšnjim kranjskim stanovom, pa tudi poznejšemu deželnemu zboru, in sicer najbolj onemu leta 1863., priliko, da so kazali na vtrjene pravice Kranjske; al visoka vlada tega ni v poštev vzela, temveč odredila je mejo leta 1865., a ne da bi se bila ozirala na vtrjene pravice dežele kranjske. Deželni zastop kranjski pa je to vladino uredbo l. 1866. z izrečnim pridržkom na znanje vzela, da se je tadaj, kedar se bode vojna krajina odpravila, potezati za pravice Kranjske.

Leta 1869. se je ta stvar zopet sprožila v deželnem zboru. Vsled zadevnega predloga jo je ustavni odsek pretresal in nasvetoval, naj se deželni odbor za obveščanje teritorialnih pravic vojvodstva Kranjskega do cesarskim ročnim pismom 19. avgusta l. 1869. razpuščenih delov vojne krajine c. kr. Slunjskega polka, to je 11. in 12. kompanije njegove — žumberški okraj — isto tako tudi za to poganja, da se marijindolska občina spoji z vojvodstvom kranjskim. Toda predmet ta ni prišel do obravnave, ker je bil dan pozneje deželni zbor zaključen.

Cesarskim manifestom dne 15. julija t. l. je spojitve hrvatsko-slavonske Krajine s kraljestvom hrvatsko-slavonskim določena; al zadeva zastran Žumberka in Marijindola je zopet obvisela. §. 26. zadevnega cesarskega ukaza dne 15. junija gledé navedene spojitve namreč izrečno določuje tako-le: „Ker se pogoj, stavljen v členu IV. postave od leta 1872., po katerem je pokrajenje ob enem izvršiti z uravnanjem meje gledé žumberškega okraja in marijindolske občine, dosedaj ni mogel doseči, je samo ob sebi razumljivo, da določba omenjenega postavnega člena, vsled katere pokrajenje navedenih ozemelj začasno obvisi, merodajna ostane do tadaj, kedar se bode vprašanje zastran uravnanja meje ustavno rešilo. Da se pa uprava navedenih ozemelj ne ovira, jo izročam začasno svojemu banu.“

Tako cesarski sklep. Radovedni smo, kako bode kranjski deželni zbor v tej za Kranjsko važni reči dalje postopal.

Slovansko slovstvo.

* *Lurška mati Božja.* Francoski spisal Henrik Lassere, poslovenil in na svitlo dal Franjo Marešič, kaplan v Št. Vidu nad Ljubljano. V Ljubljani. Tisek Klein in Kovačev.

Imenitno to knjigo, za katero je pisatelj Henrik Lassere dobil pohvalo in blagoslov od papeža Pija IX. in katera je v 7 letih na Francoskem doživela sto dva in štirideset natisov ter je uže preložena v skoro vse evropske jezike, imamo tedaj zdaj tudi mi Slovenci. Ni nam po takem treba te slavne knjige, zanimive pri prostemu pa tudi naobraženemu čitatelju še le na dolgo in široko priporočati, ker toliko natisov in prevodov v

tako kratkem času dovolj jasno govori za njeno veliko vrednost. Dobiva se ta knjiga, katera obsega 17 tiskanih pôl, pri gosp. prelagatelju samem v Št. Vidu in pa v katoliški bukvarni v Ljubljani. Stane mehko vezana 1 gold., v polplatnu 1 gold. 20 kr., v polusnji 2 gold. 25 kr. in vse v platnu 1 gold. 40 kr. Po pošti za vsak iztis 10 kr. več. Kdor vzame 10 iztisov, dobi jih poštine proste.

* *Jugoslovanski Stenograf* pričel je s 1. avgustom t. l. svoj peti letnik. Mi smo uže večkrat priporočali ta izvrstni list slovenskemu občinstvu, a vse eno bi skoro bil moral ponehati zavoljo pomanjkanja denarne pomoči, če ne bi bil blagi knez Aleksander I. podaril mu 600 levov subvencije, kot neobhodno potrebni naučni knjigi za stenografijo. Prva številka tega lista prinaša razun omenjenega ukaza knezovega zgodovino stenografije v bolgarskem jeziku, poduk o bolgarski stenografiji, životopis Fr. X. Gabelsbergerja, slavnega iznajdenika stenografije, oceno prof. Magdičeve „Stenografije hrvatske“ v hrvatskem jeziku, naznanilo novih knjig in časnikov tesnopisnih, dopise, različne stenografične novosti iz Nemčije, Avstrije in Anglije v bolgarskem in stenografičen razgled pri južnih Slovanih v francoskem jeziku. Razun vsega tega ima pa ta, kakor vsak drug list, litografirano prilogo v stenografičnem pismu, katera prinaša: pesen bolgarsko „Po noči“, poduki stenografom, stenografovan životopis Gabelsbergerjev, popis Sofije od dr. K. Jirečeka in ponatis slovenske pesni „Pred bogom“ iz prof. Heinrichove stenografične molitvene knjižice, ki je nedavno izšla v Ljubljani. Ta bogati obseg uže sam dosti priporoča ta časnik, ki izhaja v Sofiji vsaki drugi mesec ter stane na leto 2 gold. Mi želimo, da bi rodoljubi slovenski, posebno pa naša mladina, mnogobrojno posegli po njem.

Mnogovrstne novice.

* *Kakošna bo prihodnja zima?* Uže se proglašajo preroki o prihodnji zimi. Eni prerokujejo prav hudo zimo in sicer zato, ker res je (Haidekraut, Erica vulgaris) svoje cvetje nastavlja do vrha stebela. To pa je po starodavnem pravilu lovcev in kmetov gotovo znamenje ostre zime. — Čujmo še drugega vremenskega preroka, ki pravi, da je star in potrjen pregovor ta-le: Na sv. Jakoba dan cvete sneg (to je, podoba podnebja ta dan kaže, kakošna bo prihodnja zima). Po večletnih izkušnjah utegne letošnja zima prav suha biti in z malo snegom, ki bode prvokrat še le meseca decembra padel. — Kdo teh dveh prerokov je pravo zadel?

* *Konec svetá.* — Nedavno se je v nekaterih časnikih prerokoval konec svetá za tisto leto, ko bode Velika noč padla na dan sv. Marka (25. aprila), binkoštna nedelja na dan sv. Antona (13. junija), sv. Rešnje telo pa sv. Janeza Krstnika dan (24. junija) — kar se bode zgodilo leta 1886., tedaj čez 5 let. Da tedaj potolažimo vse tiste, ki morebiti uže svoj testament delajo in se pripravljajo na konec svetá leta 1886., naj jim povemo to-le: Res je, da leta 1886. bodo imenovani prazniki 25. aprila, 13. in 24. junija, al vedeti je treba, da oni trije prazniki so uže v prejšnjih časih padli na navedene dneve in to leta 919., 1014., 1109., 1204., 1451., 1666. in 1734., in da po l. 1886. bodo padli na iste dneve leta 1943., 2038. in 2199. Naj tedaj nikogar ne straši tako prerokovanje, kajti konec svetá vé Edini tisti nad nami, ki svetu „veliko praktiko“ piše.

Če pa naši pozemeljski preroki letos zavoljo repatih zvezd (kometov) prerokujejo dobro vinsko letino,